תפארת יוסף — פרשת החדש

ויאמר ד' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר החדש הזה לכם ראש חדשים (שמות י"ב:א'-ב').איתא במדרש (רבה בראשית א) ובזוה"ק (בא לט:) אמר רבי יצחק לא היה צריך להתחיל התורה אלא מהחדש הזה לכם. ומה טעם פתח בבראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים. הענין בזה, דהנה מי שהולך בד"ת אז רואה מפורש שהוא עיקר המכוון מכל בריאת העולם, וכל הבריאה נכלל בו, ורואה שכל העולם כולו לא נברא אלא לצוות לזה, כדאיתא במדרש (רבה לך לט) שאפילו ספינות שהיו מפרשות בים הגדול היה ניצולות בשביל אברהם אבינו ע"ה, ופריך והלא של נסך הם ומתרץ חלא מוזיל חמרא. שראה מפורש שהוא עיקר מכל העולם, ואפילו יין נסך נתברך בשבילו כדי שיהיה לו יין בזול. ורק בד"ת כתיב (משלי כ"ג:ה') התעיף עיניך בו ואיננו, היינו שאם תקח לעצמך שום כח אפילו רגע אחת ולא תהיה בבהירות יפסוק ממך, ורק צריך לעמוד בבהירות, ויכיר שאין שום כח בלתי השי"ת. ורק עיקר התקיפות של ישראל הוא כשימשיך זה האור במצות מעשיות, אז יש לו תקיפות, ואומר אשר קדשנו במצותיו וצונו בשם ומלכות. ואז רואה איך אורו של השי"ת נמשך עד תפיסתו. כדאיתא במדרש (תנחומא תבוא א) כמה מתחטאין וכמה יש להם פתחון פה לעושי מצות. כי באור התורה אין שייך שיקח לו תקיפות, מאחר שהוא רואה שהכל הוא ביד השי"ת. וכשהשי"ת מרים את תפיסתו, אז רואה שתפיסתו הקודמת הוא כאין נגד תפיסתו של עכשיו. אבל במצות מעשיות, אז יש לו תקיפות, מאחר שהוא רואה איך אורו של השי"ת נתאחד עם תפיסתו. וזה החדש הזה לכם. היינו שבקידוש החדש מראה השי"ת איך שהמסיר את כל הבריאה והטבע ביד ישראל. כדאיתא בירושלמי (נדרים פרק ו) על הפסוק (תהלים נ"ו) אקרא לאלהים עליון לאל גומר עלי. בת ג' שנים בתוליה חוזרין. בת ג' שנים ויום אחד אין בתוליה חוזרין, עיברו בית דין את החדש בתוליה חוזרין וכו'. היינו שאפילו הטבע נמסר ביד ישראל. וזה שמקשה רבי יצחק לא היה צריך להתחיל התורה אלא מהחדש הזה לכם שהוא מצוה הראשונה שנצטוו ישראל, וזה הוא עיקר התקיפות של ישראל. ומתרץ משום כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים. היינו שבזה מראה השי"ת איך שכל הבריאה כלול בהם מאחר שהם הולכים בד"ת. וזה לתת להם נחלת גוים, שכל העולם כולו לא נברא אלא לצוות לזה: